EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.9.2018
COM(2018) 634 final

2018/0329 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (prenovitev)

Prispevek Evropske komisije k srečanju voditeljev v Salzburgu 19. in 20. septembra 2018

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ta predlog je del svežnja ukrepov, ki jih je Komisija predlagala na podlagi sklepov Evropskega sveta z dne 28. junija 2018[1], v katerih je slednji poudaril potrebo po znatnem izboljšanju učinkovitosti vračanja migrantov brez urejenega statusa in pozdravil namero Komisije, da pripravi zakonodajne predloge za bolj učinkovito in usklajeno evropsko politiko vračanja. Glavna načela, o katerih je Evropski svet v svojih sklepih dosegel soglasje in ki so jih poleg tega podprle države članice v različnih forumih[2], poudarjajo potrebo po okrepitvi orodij evropske solidarnosti, zlasti okrepitvi evropske mejne in obalne straže, da se zagotovi učinkovito upravljanje zunanjih meja in migracij ter vzpostavi učinkovitejša in skladnejša evropska politika vračanja.

Učinkovito vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja v EU, je bistvena sestavina evropske agende o migracijah[3]. Na ravni EU politiko vračanja ureja Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta[4] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o vračanju), v kateri so določeni skupni standardi in postopki, ki jih morajo države članice uporabljati pri vračanju nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, pri čemer se v celoti spoštuje načelo nevračanja. Od začetka veljavnosti direktive o vračanju leta 2010 se je povečal pritisk migracij na države članice in Unijo kot celoto. Zaradi tega se je treba bolj kot kdaj koli doslej spopasti z izzivi učinkovitega vračanja migrantov brez urejenega statusa.

Izpostaviti je mogoče dva glavna izziva.

Države članice se v postopkih vračanja srečujejo s težavami, ki ovirajo uspešno izvrševanje odločb o vrnitvi. Nacionalne prakse izvajanja okvira EU se med državami članicami razlikujejo in niso tako učinkovite, kot bi morale biti. Med drugim zaradi nedoslednih opredelitev in razlag nevarnosti pobega ter uporabe pridržanja prihaja do pobegov migrantov brez urejenega statusa in sekundarnih gibanj. Postopke vračanja ovira tudi pomanjkanje sodelovanja državljanov tretjih držav. Države članice niso ustrezno opremljene, da bi pristojnim organom omogočile pravočasno izmenjavo potrebnih informacij za izvedbo vrnitev.

Poleg tega je učinkovitost politike vračanja EU odvisna od sodelovanja držav izvora. EU si je v zadnjih treh letih stalno prizadevala, da bi glavne države izvora pritegnila k sodelovanju pri upravljanju migracij, kar je omogočilo dober napredek in vzpostavljenih je bilo več pravno nezavezujočih ureditev za vračanje in ponovni sprejem. Izvajanje teh ureditev se je že začelo in zdaj je pomembno, da vse države članice izkoristijo pridobljene rezultate in se v celoti oprejo na te ureditve, da se poveča število vrnitev v zadevne države. Komisija je poleg tega predlagala okrepitev uporabe vizumske politike EU kot orodja za napredovanje pri sodelovanju s tretjimi državami na področju vračanja in ponovnega sprejema. Ko bo to postalo del zakonodaje, se bo precej izboljšal učinek vzvoda EU v njenih odnosih z državami izvora.

---

1 Sklepi Evropskega sveta z dne 28. junija 2018.

2 Izjava Nemčije in Francije z gradu Meseberg „Obnovitev evropskih zavez glede varnosti in blaginje“ z dne 19. junija 2018.

3 COM(2015) 240 final.

4 Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

Povečanje učinkovitosti vračanja je prednostna naloga že več let. Komisija je leta 2016 predlagala spremembo mandata evropske mejne in obalne straže, ki je bil na področju vračanja precej okrepljen. Agencija je na podlagi novega mandata razvijala nova orodja za pomoč in podporo državam članicam pri dejavnostih in postopkih na področju vračanja. Komisija je v prenovljenem akcijskem načrtu o vračanju iz leta 2017[5] pokazala, kako pomanjkljivosti v postopkih in praksah držav članic glede vračanja zmanjšujejo učinkovitost sistema EU za vračanje. Nato je Komisija leta 2017 sprejela priporočilo, v katerem je priporočila sklop ukrepov, ki naj bi jih države članice sprejele, da bi povečale učinkovitost vračanja[6]; med drugim naj bi v celoti izkoristile prožnost, ki jo omogoča direktiva o vračanju. Ob tej priložnosti je Komisija izrazila tudi svojo pripravljenost za spremembo direktive o vračanju, ki bi temeljila na izkušnjah z izvajanjem priporočila in na potrebi po nadaljnjem ukrepanju za znatno povečanje stopnje vračanja.

Kljub tem prizadevanjem ni bilo dosti napredka pri povečanju učinkovitosti vračanja. Nasprotno je bilo zabeleženo zmanjšanje stopnje vračanja po vsej EU, in sicer s 45,8 % v letu 2016 na zgolj 36,6 % v letu 2017. Za obravnavo ključnih izzivov pri zagotavljanju učinkovitega vračanja, je treba izvesti načrtno spremembo direktive o vračanju, da se zlasti skrajša trajanje postopkov vračanja, zagotovi boljša povezava med azilnimi postopki in postopki vračanja ter poveča učinkovitost uporabe ukrepov za preprečevanje pobegov. Da se uveljavi bolj učinkovita in skladna evropska politika vračanja, ki je v skladu s temeljnimi pravicami iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, je treba čim prej sprejeti načrtno prenovitev direktive o vračanju.

S takšno načrtno prenovitvijo bi bilo treba:

- vzpostaviti nov postopek na meji za hitro vračanje prosilcev za mednarodno zaščito, katerih prošnja je bila zavrnjena na podlagi azilnega postopka na meji;
- zagotoviti jasnejša in učinkovitejša pravila za izdajo odločb o vrnitvi in glede pritožb zoper takšne odločbe;
- zagotoviti jasen okvir za sodelovanje med migranti brez urejenega statusa in nacionalnimi pristojnimi organi, racionalizirati pravila o odobritvi obdobja za prostovoljni odhod ter vzpostaviti okvir za odobritev finančne, materialne in stvarne pomoči migrantom brez urejenega statusa, ki so pripravljeni prostovoljno oditi;
- oblikovati učinkovitejše instrumente za upravljanje in omogočanje upravne obdelave vrnitev, izmenjavo informacij med pristojnimi organi in izvrševanje vrnitev, da se odvrne nezakonita migracija;
- zagotoviti skladnost in sinergije z azilnimi postopki;
- zagotoviti učinkovitejšo uporabo pridržanja v podporo izvrševanju vrnitev.

Predlagane načrtne spremembe ne spreminjajo področja uporabe Direktive in ne vplivajo na varstvo obstoječih pravic migrantov, vključno v zvezi z interesi otroka, družinskim življenjem in zdravstvenim stanjem. Direktiva še naprej zagotavlja polno spoštovanje temeljnih pravic migrantov, zlasti načela nevračanja.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog nadalje razvija obstoječe določbe direktive o vračanju v zvezi s skupnimi standardi in postopki za učinkovito vračanje migrantov brez urejenega statusa, pri čemer spoštuje njihove temeljne pravice in načelo nevračanja.

---

[5] COM(2017) 200 final.
[6] C(2017) 1600 final.

Gradi zlasti na izvajanju prenovljenega akcijskega načrta in priporočila Komisije o vračanju iz marca leta 2017 in na revidiranem priročniku o vračanju, sprejetem novembra 2017[7], ter dopolnjuje predlog za nadaljnjo okrepitev vloge Evropske agencije za mejno in obalno stražo, da bi se zagotovil učinkovit nadzor zunanjih meja EU in znatno povečal obseg učinkovitega vračanja migrantov brez urejenega statusa.

Poleg tega bi morale države članice z namenom boljšega spodbujanja prostovoljnih vrnitev vzpostaviti operativne programe, v okviru katerih bi se v večjem obsegu zagotavljala pomoč pri vračanju in svetovanje, kar bi lahko vključevalo podporo pri ponovnem vključevanju v tretjih državah vrnitve, pri čemer bi bilo treba upoštevati skupne standarde za programe za pomoč pri prostovoljnem vračanju in ponovnem vključevanju[8], da bi se še povečala usklajenost tovrstnih programov.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog je skladen z evropsko agendo za migracije, ki je politične usmeritve predsednika Junckerja razvila v sklop na štirih stebrih temelječih doslednih pobud, ki se vzajemno krepijo. Navedeni stebri so zmanjšanje spodbude za nedovoljene migracije, varovanje zunanjih meja in reševanje življenj, močna azilna politika in nova politika o zakonitih migracijah.

Prav tako upošteva pozive Evropskega sveta, ki je 28. junija 2018 zahteval znatno povečanje učinkovitega vračanja migrantov brez urejenega statusa in pozdravil namero Komisije, da pripravi zakonodajne predloge za bolj učinkovito in usklajeno evropsko politiko vračanja.

Ta predlog je dosleden in krepi druge politike Unije, med drugim:

- skupni evropski azilni sistem z vedno več sinergijami med azilnimi postopki in postopki vračanja, predvsem v okviru postopkov na meji;
- uredbo o evropski mejni in obalni straži, ki še krepi mandat Evropske agencije za mejno in obalno stražo na področju vračanja. Poleg tega se v tem predlogu zahteva vzpostavitev nacionalnih sistemov za upravljanje vračanja, ki bi morali biti povezani s centralnim sistemom, ki ga vzpostavi navedena agencija, v skladu z novim predlogom uredbe o evropski mejni in obalni straži, ki je del tega zakonodajnega svežnja.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Ta predlog prenavlja direktivo o vračanju in bi zato moral temeljiti na členu 79(2)(c) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki Unijo pooblašča za sprejemanje ukrepov na področjih nezakonitega priseljevanja in nedovoljenega prebivanja, vključno z odstranitvijo in vračanjem oseb, ki prebivajo brez dovoljenja.

- **Načelo neobveznega sodelovanja**

Ob upoštevanju načela neobveznega sodelovanja ta predlog temelji na primerljivi ureditvi iz veljavne direktive o vračanju.

V skladu s členom 4 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbama, se Danska v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to direktivo, ki nadgrajuje schengenski pravni red, odloči, ali jo bo prenesla v svojo nacionalno zakonodajo.

---

[7] C(2017) 6505.

[8] Nezavezujoči skupni standardi za programe za pomoč pri prostovoljnem vračanju (in ponovnem vključevanju), ki jih izvajajo države članice (8829/16).

Za Združeno kraljestvo in Irsko ima direktiva o vračanju hibridni značaj, kakor odražata uvodni izjavi 48 in 49 navedene direktive. Iz tega sledi, da se za ta predlog uporabljata Protokol št. 19 o schengenskem pravnem redu, vključenem v okvir Evropske unije, in tudi Protokol št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki sta priložena Pogodbama.

Predlagana direktiva je zavezujoča za Islandijo, Norveško, Švico in Lihtenštajn na podlagi posameznih sporazumov o pridružitvi teh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda.

- **Subsidiarnost**

Cilj tega predloga je odpraviti ključne pomanjkljivosti in ovire, s katerimi se države članice srečujejo pri izvajanju vrnitev. Preprečevanje nezakonitega priseljevanja in boj proti njemu ter vračanje oseb, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja, je v skupnem interesu vseh držav članic, vendar države članice tega same ne morejo doseči. Zato je potrebno nadaljnje ukrepanje EU, da se izboljša učinkovitost politike vračanja Unije ob polnem spoštovanju načela subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5(3) Pogodbe o Evropski uniji.

- **Sorazmernost**

Skupaj s predlogom za razširjen mandat Evropske agencije za mejno in obalno stražo je ta predlog namenjen odzivanju na izzive, s katerimi se Unija spopada na področju upravljanja migracij in vračanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Je del splošnega že obstoječega okvira politike vračanja in ga krepi. Slednjega sestavljajo tudi orodja in programi za operativno podporo ter mehanizmi financiranja, ki so na voljo organom držav članic in organizacijam, ki sodelujejo pri vračanju. Spremembe direktive o vračanju so omejene in načrtne ter namenjene učinkovitemu odpravljanju ključnih pomanjkljivosti v postopkih vračanja in zmanjšanju ovir za države članice pri izvajanju vrnitev, ob spoštovanju temeljnih pravic zadevnih državljanov tretjih držav. Predlog ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.

- **Izbira instrumenta**

Direktiva o vračanju že vsebuje trden sklop standardov za učinkovito in dostojanstveno vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Ta predlog naj bi zagotovil načrtne spremembe navedene direktive, ki so namenjene odpravljanju nekaterih ugotovljenih pomanjkljivosti in ovir za države članice pri izvajanju vrnitev. Ker se s tem predlogom prenavlja direktiva o vračanju, je najprimernejši isti pravni instrument.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Ocenjevalni in spremljevalni mehanizem za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda[9] ter informacije, ki sta jih zbrali strokovna skupina za vrnitve Evropske migracijske mreže ter Evropska agencija za mejno in obalno stražo, so omogočili celovito oceno izvajanja politike vračanja Unije v državah članicah.

[9] Uredba Sveta (EU) št. 1053/2013 z dne 7. oktobra 2013 o vzpostavitvi ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Sklepa Izvršnega odbora z dne 16. septembra 1998 o ustanovitvi stalnega odbora o ocenjevanju in izvajanju Schengenskega sporazuma (UL L 295, 6.11.2013, str. 27).

Od leta 2015, ko je bila opravljena prva ocena na tem področju, je bilo opredeljenih več horizontalnih elementov, ki so skupni doslej ocenjenim nacionalnim razmeram in sistemom na področju vračanja (v 21 državah članicah in pridruženih schengenskih državah).

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Evropski svet je v svojih sklepih iz oktobra 2016 pozval k okrepitvi nacionalnih upravnih postopkov za vrnitve. Voditelji držav ali vlad so v izjavi z Malte iz februarja 2017 poudarili potrebo po pregledu politike EU na področju vračanja na podlagi objektivne analize načina uporabe pravnih, operativnih, finančnih in praktičnih orodij, ki so na voljo na ravni Unije in nacionalni ravni. Pozdravili so namero Komisije, da kmalu predloži posodobljen akcijski načrt EU o vračanju ter oblikuje smernice za uspešnejše vrnitve s strani EU in držav članic ter učinkovitejši ponovni sprejem na podlagi veljavnega pravnega reda. Komisija je v akcijskem načrtu EU o vračanju iz leta 2015 in nato v sporočilu iz leta 2017 o učinkovitejši politiki vračanja ter spremljajočem priporočilu poudarila potrebo po strožjem izvrševanju pravil EU glede vračanja, da bi se povečala splošna učinkovitost politike EU na področju vračanja. Evropski svet je v svojih sklepih iz junija 2018 pozdravil namero Komisije, da pripravi zakonodajne predloge za bolj učinkovito in usklajeno evropsko politiko vračanja.

Evropska migracijska mreža je v zadnjih dveh letih prispevala specializirane študije, priložnostna povpraševanja in objave o učinkovitosti vračanja v državah članicah EU, alternativah pridržanju, mehanizmih pomoči pri prostovoljnih vrnitvah in ponovnem vključevanju, pridržanju in materialnih pogojih pridržanja, pravni pomoči v priporih ter drugih temah.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Izmenjave na tehnični ravni glede trenutnih izzivov pri izvajanju so bile z državami članicami opravljene v okviru kontaktne skupine za direktivo o vračanju, s strokovno skupino za vračanje Evropske migracijske mreže in Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo, kar je privedlo zlasti do spremembe priročnika o vračanju in izvedbe študije Evropske migracijske mreže „o učinkovitosti vračanja v državah članicah EU“. Cilj študije je bil analizirati vpliv pravil EU glede vračanja – vključno z direktivo o vračanju in povezano sodno prakso Sodišča Evropske unije – na politike vračanja v državah članicah in njihove prakse na tem področju ter s tem na učinkovitost postopka vračanja v EU.

- **Ocena učinka**

V zadnjih letih je bila prednostna naloga Komisije povečanje učinkovitosti vračanja. V ta namen sta uredba o evropski mejni in obalni straži ter novi mandat Agencije, ki izhaja iz nje, prinesla precejšnje izboljšave na področju vračanja. Poleg tega je Komisija v prenovljenem akcijskem načrtu o vračanju in priporočilu o povečanju učinkovitosti vračanja, objavljenih marca 2017, pokazala, kako pomanjkljivosti v postopkih in praksah držav članic v zvezi z vračanjem ovirajo učinkovitost sistema vračanja. Na tej podlagi so Komisija in države članice začele tehnična posvetovanja, da bi analizirale trenutne izzive pri vračanju in opredelile pomanjkljivosti, pri čemer so priznale, da so potrebne načrtne spremembe obstoječe zakonodaje. Ta posvetovanja in analiza ključnih izzivov, ki jim je sledila, so privedli do spremembe priročnika o vračanju novembra 2017. V posvetovanja je bila vključena tudi civilna družba, poleg tega pa je delo, opravljeno v okviru schengenskega ocenjevalnega mehanizma, zagotovilo temeljit pregled vprašanj, ki jih je treba obravnavati na področju vračanja. Z opisanim procesom je bilo zainteresiranim stranem omogočeno, da so prepoznale pravne in praktične ovire za učinkovito izvajanje vrnitev v okviru direktive o vračanju ter ugotovile, da je potrebna načrtna sprememba Direktive.

Evropski svet je v svojih sklepih iz junija 2018 pozdravil namero Komisije, da pripravi zakonodajne predloge za bolj učinkovito in usklajeno evropsko politiko vračanja. Glede na to, da je bila podrobna ocena ključnih vprašanj na področju vračanja končana in da je treba zakonodajne predloge predložiti čim prej ter ob priznavanju, da je sprememba obstoječe direktive najprimernejša možnost tako z vsebinskega kot časovnega vidika, ocena učinka tega predloga ni potrebna.

- **Temeljne pravice**

Ta predlog spoštuje temeljne pravice in načela, priznana v členih 2 in 6 Pogodbe o Evropski uniji in upoštevana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.

Ta predlog zlasti v celoti spoštuje človekovo dostojanstvo, pravico do življenja, prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, pravico do svobode in varnosti, pravico do varstva osebnih podatkov, pravico do azila in zaščite v primeru odstranitve in izgona, načelo nevračanja, prepoved diskriminacije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in pravice otrok.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ta predlog ne pomeni finančne ali upravne obremenitve Unije. Zato ne vpliva na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive v treh letih po začetku njene veljavnosti in nato vsaka tri leta. Komisija lahko ob tem predlaga kakršne koli spremembe, ki se zdijo potrebne.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Namen načrtnih sprememb tega predloga je okrepiti učinkovitost postopka vračanja, vključno s povezavo tega postopka s končanjem azilnih postopkov. Načrtne spremembe ne spreminjajo varovalnih ukrepov in pravic državljanov tretjih držav in spoštujejo njihove temeljne pravice, zlasti načelo nevračanja.

Pojasnjene so uvedene spremembe v zvezi z:

1) nevarnostjo pobega (člen 6): obstaja močna potreba po določitvi objektivnih meril na ravni EU za ugotavljanje obstoja ali neobstoja nevarnosti pobega, vključno z nedovoljenim sekundarnim gibanjem. Da bi se preprečile različne ali neučinkovite razlage, je v predlogu določen skupen, neizčrpen seznam objektivnih meril za ugotavljanje obstoja nevarnosti pobega v okviru celovite ocene posebnih okoliščin posameznega primera;

2) obveznostjo sodelovanja (člen 7): vse pogosteje se opaža, da vsi državljani tretjih držav ne sodelujejo med postopki vračanja, kar ovira njihovo vrnitev. Zato je treba za državljane tretjih držav uvesti izrecno obveznost sodelovanja z nacionalnimi organi v vseh fazah postopkov vračanja, zlasti pri ugotavljanju in preverjanju njihove istovetnosti z namenom pridobitve veljavne potne listine in za zagotovitev uspešne izvršbe odločbe o vrnitvi. Ta obveznost zrcali podobno obveznost sodelovanja s pristojnimi organi, ki že obstaja in se uporablja v okviru azilnih postopkov;

3) izdajo odločbe o vrnitvi v povezavi s končanjem zakonitega prebivanja (člen 8): ker države članice ne izdajajo sistematično odločb o vrnitvi v povezavi s končanjem zakonitega prebivanja, predlog pojasnjuje potrebo po izdaji odločbe o vrnitvi takoj po sprejetju odločitve

o zavrnitvi ali prenehanju zakonitega prebivanja. Kadar se odločba o vrnitvi izda takoj po sprejetju odločitve o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito ali v istem aktu, se izvršba odločbe o vrnitvi začasno odloži do pravnomočnosti zavrnitve v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije;

4) prostovoljnim dohodom (člen 9): prilagoditi je treba pravila za odobritev obdobja za prostovoljni odhod. Takšno obdobje ne bi smelo biti daljše od 30 dni, kot je že določeno v veljavni direktivi o vračanju. Vendar pa v skladu s tem predlogom ni več obvezno, da se ob določitvi trajanja obdobja za prostovoljni odhod odobri najmanj sedemdnevno obdobje. To državam članicam omogoča določitev krajšega obdobja. Predlog poleg tega določa več primerov, v katerih postane obvezno, da se obdobje za prostovoljni odhod ne odobri;

5) prepovedmi vstopa, izdanimi med mejnimi kontrolami ob izstopu (člen 13): kadar se nezakonito prebivajoči državljan tretje države prvič odkrije ob odhodu iz Unije, mu je lahko v nekaterih okoliščinah primerno izdati prepoved vstopa, da se prepreči prihodnji ponovni vstop in zmanjša tveganje nezakonitega priseljevanja. Obenem to ne bi smelo odložiti njegovega odhoda, glede na to, da zadevna oseba že zapušča ozemlje držav članic. Ta predlog daje državam članicam možnost, da glede na oceno posameznega primera izdajo prepoved vstopa, ne da bi izdale odločbo o vrnitvi, pri čemer morajo upoštevati načelo sorazmernosti;

6) upravljanjem vračanja (člen 14): za učinkovite postopke vračanja so potrebni instrumenti, ki omogočajo pravočasno dajanje na razpolago informacij pristojnim organom, ter delujoči mehanizmi, ki zagotavljajo večjo pomoč pri vračanju in svetovanje vrnjenim osebam, ob ustrezni operativni in finančni podpori EU. Predlog uvaja obveznost, v skladu s katero je treba vzpostaviti nacionalne sisteme upravljanja vračanja, ki zagotavljajo pravočasne informacije o istovetnosti in pravnem položaju državljanov tretjih držav, ki so relevantne za spremljanje posameznih primerov in nadaljnje ukrepanje v zvezi z njimi. Ti morajo biti povezani s centralnim sistemom, ki ga bo vzpostavila Evropska agencija za mejno in obalno stražo v skladu z novo uredbo, ki je del tega svežnja.

Predlog državam članicam prav tako nalaga obveznost, da vzpostavijo programe prostovoljnega vračanja, ki lahko vključujejo tudi podporo pri ponovnem vključevanju;

7) pravnimi sredstvi in pritožbami (člen 16): učinkovitost in hitrost postopkov vračanja je treba dopolniti z ustreznimi varovalnimi ukrepi. Roki za vložitev pritožb zoper odločbe o vrnitvi se med državami članicami zelo razlikujejo, in sicer znašajo od nekaj dni do enega meseca ali več. V skladu s temeljnimi pravicami mora rok zagotoviti dovolj časa, da se zagotovi dostop do učinkovitega pravnega sredstva, pri čemer pa ne sme povzročiti odloga postopka vračanja.

V predlogu je določen poseben rok (pet dni) za vložitev pritožb zoper odločbe o vrnitvi, ki se izdajo v primerih, ko se odločba o vrnitvi izda potem, ko je postala pravnomočna odločitev o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito.

Če sodni organ v azilnih postopkih še ni ocenil tveganja kršitve načela nevračanja, je treba odobriti samodejni suspenzivni učinek pritožbe zoper odločbo o vrnitvi. To je edini obvezni primer, v katerem se mora v skladu s tem predlogom odobriti samodejni suspenzivni učinek, brez poseganja v obveznost, da imajo nacionalni pristojni organi ali telesa držav članic možnost, da začasno odložijo izvršbo odločbe o vrnitvi v posameznih primerih, ko je to potrebno iz drugih razlogov. Takšna odločitev o začasni odložitvi se sprejme hitro, praviloma v 48 urah.

Predlog tudi določa, da bi morala biti za pritožbe zoper odločbe o vrnitvi, ki sledijo zavrnilni odločitvi glede prošnje za mednarodno zaščito, za katero je bilo pravno sredstvo že uveljavljeno, na voljo ena sama stopnja sodnega pravnega varstva.

Nenazadnje zagotavlja nadaljnjo uskladitev pravil, na podlagi katerih je treba na zahtevo zagotoviti brezplačno pravno pomoč in/ali pravno zastopanje v skladu s pogoji iz pravnega reda na področju azila;

8) pridržanjem (člen 18): potrebne so načrtne spremembe pravil o pridržanju. V zadnjih letih so se pojavila nova tveganja, zaradi katerih je nujno, da je mogoče nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav, ki ogrožajo javni red ali nacionalno varnost, pridržati, če se to oceni za potrebno. To je sicer nova podlaga za pridržanje v okviru postopkov vračanja, vendar ta podlaga za pridržanje že obstaja v pravnem redu na področju azila.

Najdaljše dovoljeno obdobje pridržanja, ki ga ima trenutno določenega več držav članic, je precej krajše od obdobja, ki ga dovoljuje direktiva o vračanju, kar ovira učinkovite odstranitve. Čeprav predlog ne spreminja najdaljšega dovoljenega obdobja pridržanja šestih mesecev in možnosti njegovega podaljšanja v posebnih okoliščinah, pa zahteva, da se v nacionalni zakonodaji določi najmanj trimesečno prvotno najkrajše dovoljeno obdobje pridržanja, da bi se ustrezneje upoštevalo obdobje, potrebno za uspešno izvedbo postopkov vračanja in ponovnega sprejema s tretjimi državami. Vendar mora biti obdobje pridržanja kar se da kratko in sme trajati le toliko časa, kolikor trajajo postopki za ureditev odstranitve, ti pa se izvajajo skrbno;

9) postopki na meji (člen 22) predlog ohranja možnost, da države članice odstopajo od uporabe pravil direktive o vračanju za primere na meji, zajete s členom 2(2)(a), vendar pa določa specifična, poenostavljena pravila, ki se uporabljajo za državljane tretjih držav, ki so že bili obravnavani po azilnem postopku na meji: izdaja odločbe v obliki poenostavljenega obrazca, praviloma se ne odobri obdobje za prostovoljno vrnitev (razen če ima državljan tretje države veljavno potno listino in sodeluje z nacionalnimi organi), krajši roki za vložitev pritožbe, namenska podlaga za pridržanje. Ta postopek na meji za vrnitev bo sledil azilnemu postopku na meji. Za olajšanje vrnitve se predlaga, da je mogoče državljana tretje države, ki je bil že pridržan med obravnavo njegove prošnje za mednarodno zaščito v okviru azilnega postopka na meji, zadržati v priporu največ štiri mesece v okviru postopka na meji za vrnitev. Če se odločba o vrnitvi v navedenem obdobju ne izvrši, je mogoče državljana tretje države še naprej pridržati, če je izpolnjen eden od pogojev iz določb v zvezi s splošnimi pravili glede pridržanja, pri čemer je treba upoštevati trajanje pridržanja, določeno v členu 18.

↓ 2008/115/ES (prilagojeno)

2018/0329 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (prenovitev)

Prispevek Evropske komisije k srečanju voditeljev v Salzburgu 19. in 20. septembra 2018

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe ~~o ustanovitvi Evropske skupnosti~~ ⌦ o delovanju Evropske unije ⌫ in zlasti člena ~~63(3)(b)~~ ⌦ 79(2)(c) ⌫ Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po prenosu osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

⇩ novo

(1) Potrebne so številne spremembe Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta[10]. Zaradi jasnosti bi bilo treba navedeno direktivo prenoviti.

(2) Učinkovita in pravična politika vračanja je bistven del pristopa Unije za boljše upravljanje migracij v vseh pogledih, kot je razvidno iz evropske agende o migracijah iz maja 2015[11].

(3) Evropski svet je v svojih sklepih z dne 28. junija 2018 poudaril potrebo po znatnem izboljšanju učinkovitosti vračanja migrantov brez urejenega statusa in pozdravil namero Komisije, da pripravi zakonodajne predloge za bolj učinkovito in usklajeno evropsko politiko vračanja.

[10] Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

[11] COM(2015) 285 final.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 1 (prilagojeno)

~~Evropski svet v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 je vzpostavil usklajen pristop na področju priseljevanja in azila, ki istočasno obravnava oblikovanje skupnega azilnega sistema, zakonito politiko priseljevanja in boj proti nezakonitemu priseljevanju.~~

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 2 (prilagojeno)

~~Evropski svet v Bruslju 4. in 5. novembra 2004 je pozval k ustanovitvi učinkovite politike odstranitev in repatriacije, ki temelji na skupnih standardih, da se osebe vrnejo na human način in ob polnem spoštovanju njihovih temeljnih pravic in dostojanstva.~~

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 3 (prilagojeno)

~~Dne 4. maja 2005 je odbor ministrov Sveta Evrope sprejel „Dvajset smernic o prisilnem vračanju“.~~

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 4 (prilagojeno)
⇨ novo

(4) ⌦ Ta evropska politika vračanja bi morala temeljiti na skupnih standardih, ki bi zagotavljali vračanje oseb na human način in ob polnem spoštovanju njihovih temeljnih pravic in dostojanstva ⌫ ⇨ ter mednarodnega prava, vključno z obveznostmi, ki se nanašajo na zaščito beguncev in človekove pravice. ⇦ Za učinkovito politiko vračanja je treba ~~kot nujen sestavni del migracijske politike z dobrim upravljanjem~~ določiti jasna, pregledna in poštena pravila ⇨ , ki bodo odvračala od nedovoljenih migracij ter zagotavljala skladnost s skupnim evropskim azilnim sistemom in sistemom zakonitih migracij in prispevala k njuni celovitosti ⇦.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 5

(5) Ta direktiva bi morala vzpostaviti vrsto horizontalnih ukrepov, ki se uporabljajo za vse državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje v državi članici.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 6

(6) Države članice bi morale zagotoviti, da se nezakonito prebivanje državljanov tretjih držav zaključi po poštenem in preglednem postopku. V skladu s splošnimi načeli zakonodaje EU bi morale biti odločbe, izdane v skladu s to direktivo, sprejete za vsak

primer posebej in bi morale temeljiti na nepristranskih merilih, pri čemer se ne bi smelo upoštevati zgolj nezakonitega prebivanja. Pri uporabi standardnih obrazcev za izdajo odločb v zvezi z vrnitvijo, kot so odločbe o vrnitvi ter, če so izdane, odločbe o prepovedi vstopa in določbe o odstranitvi, bi morale države članice upoštevati navedeno načelo in v celoti ravnati v skladu z vsemi veljavnimi določbami te direktive.

⇩ novo

(7) Okrepiti bi bilo treba povezavo med odločitvijo o prenehanju zakonitega prebivanja državljana tretje države in izdajo odločbe o vrnitvi, da bi se zmanjšali nevarnost pobega in verjetnost nedovoljenega sekundarnega gibanja. Zagotoviti je treba, da se odločba o vrnitvi izda takoj po odločitvi o zavrnitvi ali prenehanju zakonitega prebivanja, ali po možnosti v istem aktu ali odločbi. Ta zahteva bi morala veljati zlasti za primere zavrnitev prošenj za mednarodno zaščito, pod pogojem, da se postopek vračanja odloži do pravnomočnosti zavrnitve in do zaključka postopka pritožbe zoper navedeno zavrnitev.

🡻 2008/115/ES uvodna izjava 7 (prilagojeno)

(8) Poudariti je treba potrebo po sporazumih ~~Skupnosti~~ ⌦ Unije ⌫ in dvostranskih sporazumih s tretjimi državami o ponovnem sprejemu za poenostavitev ~~procesa~~ postopka vračanja. Mednarodno sodelovanje z državami izvora v vseh fazah ~~procesa~~ postopka vračanja je predpogoj za dosego trajne vrnitve.

🡻 2008/115/ES uvodna izjava 8

(9) Priznava se, da države članice lahko zakonito vrnejo nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav, če obstajajo pravični in učinkoviti azilni sistemi, ki v celoti upoštevajo načelo nevračanja.

🡻 2008/115/ES uvodna izjava 9

(10) V skladu z Direktivo Sveta 2005/85/ES ~~z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah~~[12] državljana tretje države, ki je v državi članici zaprosil za azil, ne bi smeli obravnavati kot nezakonito prebivajočega na ozemlju te države članice, dokler ne začne veljati odločba o zavrnitvi prošnje ali odločba o prenehanju pravice te osebe do statusa prosilca za azil.

---

[12] Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL L 326, 13.12.2005, str. 13).

⇩ novo

(11) Za zagotovitev jasnejših in učinkovitejših pravil glede odobritve obdobja za prostovoljni odhod in pridržanja državljana tretje države bi moralo ugotavljanje, ali obstaja nevarnost pobega ali ne, temeljiti na objektivnih merilih na ravni Unije. Poleg tega bi morala ta direktiva določiti posebna merila, ki bodo podlaga za izpodbojno domnevo, da obstaja nevarnost pobega.

(12) Da bi se okrepila učinkovitost postopka vračanja, bi bilo treba določiti jasne odgovornosti za državljane tretjih držav in zlasti obveznost sodelovanja z organi v vseh ravneh fazah postopka vračanja, tudi z zagotavljanjem informacij in elementov, ki so potrebni za oceno njihovega individualnega položaja. Hkrati je treba zagotoviti, da so državljani tretjih držav obveščeni o posledicah neizpolnjevanja navedenih obveznosti v zvezi z določitvijo nevarnosti pobega, odobritvijo obdobja za prostovoljni odhod in možnostjo pridržanja ter dostopa do programov za zagotavljanje logistične, finančne in druge materialne pomoči oziroma stvarne pomoči.

🡻 2008/115/ES uvodna izjava 10 (prilagojeno)
⇨ novo

(13) Če ni razlogov, zaradi katerih bi lahko verjeli, da bi bil namen postopka vračanja ⌦ z odobritvijo obdobja za prostovoljni odhod ⌫ ~~s tem~~ ogrožen, bi morala imeti prostovoljna vrnitev prednost pred prisilno vrnitvijo, omogočiti pa bi bilo treba tudi ⇨ ustrezno ⇦ obdobje za prostovoljni odhod ⇨ , in sicer do trideset dni, odvisno zlasti od možnosti vrnitve ⇦. ⇨ Obdobje za prostovoljni odhod se ne bi smelo odobriti, če je bilo z oceno ugotovljeno, da v zvezi z državljani tretjih držav obstaja nevarnost pobega, so bile njihove prejšnje prošnje za zakonito prebivanje zavrnjene kot lažne ali očitno neutemeljene ali pa ogrožajo javni red, javno varnost ali nacionalno varnost. ⇦ Kadar se zaradi posebnih okoliščin v posameznem primeru to izkaže za nujno, bi bilo treba omogočiti, da se obdobje za prostovoljni odhod podaljša. ~~Za spodbujanje prostovoljne vrnitve bi morale države članice zagotoviti večjo pomoč pri vračanju in svetovanje, pa tudi kar najbolje uporabiti ustrezne možnosti financiranja, ki so na voljo v okviru Evropskega sklada za vračanje.~~

⇩ novo

(14) Za spodbujanje prostovoljne vrnitve bi morale imeti države članice operativne programe, v okviru katerih bi se zagotavljala večja pomoč pri vračanju in svetovanje, kar lahko vključuje podporo pri ponovnem vključevanju v tretjih državah vrnitve, pri čemer bi bilo treba upoštevati skupne standarde za programe za pomoč pri prostovoljnem vračanju in ponovnem vključevanju, ki jih je oblikovala Komisija v sodelovanju z državami članicami in jih je potrdil Svet.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 11

(15) Vzpostaviti bi bilo treba skupne minimalne ukrepe pravnega varstva za odločbe v zvezi z vrnitvijo, da se zagotovi učinkovito varstvo interesov zadevnih posameznikov.

⇩ novo

(16) Rok za vložitev pritožbe zoper odločbe v zvezi z vrnitvijo bi moral zagotoviti dovolj časa, da se zagotovi dostop do učinkovitega pravnega sredstva, pri čemer je treba upoštevati, da imajo lahko dolgi roki škodljiv učinek na postopke vračanja. Da bi se preprečila morebitna zloraba pravic in postopkov, bi bilo treba za pritožbo zoper odločbo o vrnitvi odobriti rok, ki ni daljši od pet dni. Ta določba bi se morala uporabljati samo po sprejetju odločitve o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, ki je postala pravnomočna, tudi po morebitni sodni presoji.

(17) Pritožba zoper odločbo o vrnitvi, ki temelji na odločitvi o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, za katero je že bilo uveljavljeno učinkovito pravno sredstvo, se vloži na eni sami stopnji sodnega pravnega varstva, saj je individualni položaj državljana tretje države že obravnaval in o njem odločal sodni organ v okviru azilnega postopka.

(18) Pritožba zoper odločbo o vrnitvi bi morala imeti samodejni suspenzivni učinek samo v primerih, kadar obstaja tveganje kršitve načela nevračanja.

(19) V primerih, ko tveganja kršitve načela nevračanja ni, pritožba zoper odločbo o vrnitvi ne bi smela imeti samodejnega suspenzivnega učinka. Sodni organi bi morali imeti možnost, da izvršbo odločbe o vrnitvi v posameznih primerih začasno odložijo iz drugih razlogov, če menijo, da je to potrebno, in sicer bodisi na zahtevo zadevnega državljana tretje države bodisi po uradni dolžnosti. Praviloma bi bilo treba takšne odločitve sprejeti v 48 urah. Kadar to upravičuje kompleksnost zadeve, bi morali sodni organi takšno odločitev sprejeti brez nepotrebnega odlašanja.

(20) Za povečanje učinkovitosti postopkov vračanja in preprečitev nepotrebnih zamud, ne da bi to negativno vplivalo na pravice zadevnih državljanov tretjih držav, izvršba odločbe o vrnitvi ne bi smela biti samodejno odložena v primerih, v katerih je bila ocena tveganja kršitve načela nevračanja že izvedena in je bilo pravno sredstvo učinkovito uveljavljeno v okviru azilnega postopka pred izdajo s tem povezane odločbe o vrnitvi, zoper katero je vložena pritožba, razen če bi se okoliščine zadevnega državljana tretje države od takrat znatno spremenile.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 11 (prilagojeno)
⇨ novo

(21) Osebam, ki nimajo zadostnih sredstev, bi bilo treba ⇨ na zahtevo ⇦ nuditi potrebno pravno pomoč. ~~Države članice bi morale v svoji~~ V nacionalni zakonodaji ⌦ bi moral biti določen seznam primerov, v katerih ⌫ ~~določiti, v katerih primerih~~ je potrebna pravna pomoč.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 12

(22) Obravnavati bi bilo treba položaj državljanov tretjih držav, ki prebivajo nezakonito, ampak njihova odstranitev še ni mogoča. Osnovne pogoje za njihovo bivanje bi bilo treba določiti v skladu z nacionalno zakonodajo. Da bi lahko dokazale poseben položaj v primeru upravnih kontrol ali preverjanj, bi morale te osebe prejeti pisno potrdilo o svojem položaju. Države članice bi morale imeti veliko svobode pri odločanju glede oblike in obrazca pisnega potrdila, ki bi ga lahko vključile tudi v odločbe v zvezi z vrnitvijo, sprejete s skladu s to direktivo.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 13

(23) Pri uporabi prisilnih ukrepov bi bilo treba izrecno upoštevati načeli sorazmernosti in učinkovitosti glede na uporabljene ukrepe in zastavljene cilje. Vzpostaviti bi bilo treba minimalne varovalne ukrepe za izvajanje prisilnega vračanja, ob upoštevanju Odločbe Sveta 2004/573/ES ~~z dne 29. aprila 2004 o organiziranju skupnih letov zaradi odstranitve državljanov tretjih držav, ki so predmet posameznih odredb o odstranitvi, z ozemlja dveh ali več držav članic~~[13]. Državam članicam bi morala biti omogočena uporaba različnih možnosti za spremljanje prisilnega vračanja.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 14

(24) Učinki nacionalnih ukrepov vračanja bi morali na podlagi uveljavljanja prepovedi vstopa, ki prepoveduje vstop v vse države članice in prebivanje na njihovem ozemlju, dobiti evropsko razsežnost. Trajanje prepovedi vstopa bi bilo treba določiti ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin posameznega primera, običajno pa naj ne bi bila daljša od petih let. V tem okviru bi bilo treba posebej upoštevati dejstvo, da je bila za zadevnega državljana tretje države že izdana več kot ena odločba o vrnitvi ali odredba o odstranitvi ali da je ta državljan vstopil na ozemlje države članice med prepovedjo vstopa.

⇩ novo

(25) Kadar se med kontrolo izstopa na zunanjih mejah odkrije nezakonito prebivajoči državljan tretje države, mu je lahko primerno izdati prepoved vstopa, da se prepreči prihodnji ponovni vstop in tako zmanjša tveganje nezakonitega priseljevanja. Kadar je to upravičeno, lahko pristojni organ po individualni oceni in z namenom uporabe načela sorazmernosti izda prepoved vstopa, ne da bi izdal odločbo o vrnitvi, da se prepreči odlog odhoda zadevnega državljana tretje države.

[13] Odločba Sveta 2004/573/ES z dne 29. aprila 2004 o organizaciji skupnih letov zaradi odstranitve državljanov tretjih držav, ki so predmet posameznih odredb o odstranitvi, z ozemlja dveh ali več držav članic (UL L 261, 6.8.2004, str. 28).

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 15

(26) Državam članicam bi moralo biti prepuščeno, da odločijo, ali pregled odločb v zvezi z vrnitvijo organ ali telo za pregled pooblašča, da predhodno odločbo nadomesti s svojo odločbo v zvezi z vrnitvijo.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 16

(27) Uporaba pridržanja z namenom odstranitve ~~bi morala biti omejena in~~ bi morala v zvezi z uporabljenimi ukrepi in zastavljenimi cilji upoštevati načelo sorazmernosti. Pridržanje je upravičeno samo z namenom priprave vrnitve ali izvedbe postopka odstranitve in če uporaba milejših prisilnih ukrepov ni zadostna.

⇩ novo

(28) Pridržanje bi bilo treba odrediti po individualni oceni vsakega primera, kadar obstaja nevarnost pobega, kadar državljan tretje države ovira pripravo vrnitve ali postopek odstranitve oziroma se temu izogiba ali kadar zadevni državljan tretje države ogroža javni red, javno varnost ali državno varnost.

(29) Glede na to, da najdaljše dovoljeno obdobje pridržanja v nekaterih državah članicah ne zadošča za zagotovitev izvedbe vrnitve, bi bilo treba določiti najdaljše dovoljeno obdobje pridržanja od treh do šestih mesecev, ki ga je mogoče podaljšati, da se zagotovi dovolj časa za uspešno dokončanje postopka vračanja brez poseganja v obstoječe varovalne ukrepe, ki zagotavljajo, da se pridržanje uporabi le, kadar je to nujno in sorazmerno ter toliko časa, kolikor trajajo postopki za ureditev odstranitve.

(30) Ta direktiva državam članicam ne bi smela preprečevati, da bi določile učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni in kazenske sankcije, vključno z zaporno kaznijo, za kršitve pravil o migracijah, če so takšne kazni združljive s cilji te direktive, ne ogrožajo uporabe te direktive in v celoti spoštujejo temeljne pravice.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 17

(31) S pridržanimi državljani tretjih držav bi bilo treba ravnati humano in dostojanstveno, ob spoštovanju njihovih temeljnih pravic in v skladu z mednarodnim in nacionalnim pravom. Brez poseganja v prvo prijetje s strani organov pregona, ki ga ureja nacionalna zakonodaja, bi se moralo pridržanje praviloma izvajati v posebnih centrih za pridržanje.

⇩ novo

(32) Brez poseganja v možnost držav članic, da ne uporabljajo te direktive za primere iz člena 2(2)(a), bi moral uporabi posameznega postopka na meji v skladu z Uredbo (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*] slediti specifičen postopek na meji za vrnitev nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, katerih prošnje za mednarodno

zaščito v okviru navedenega azilnega postopka na meji so bile zavrnjene, da se zagotovi neposredno dopolnjevanje med azilnim postopkom na meji in postopkom vračanja na meji ter se preprečijo vrzeli med njima. V takšnih primerih je treba določiti posebna pravila, ki zagotavljajo skladnost in sinergijo med obema postopkoma ter ohranjajo celovitost in učinkovitost celotnega procesa.

(33) Za zagotovitev dejanske vrnitve v okviru postopka na meji se ne bi smelo odobriti obdobje za prostovoljni odhod. Toda obdobje za prostovoljni odhod bi se moralo odobriti državljanom tretjih držav, ki imajo veljavno potno listino in sodelujejo s pristojnimi organi držav članic v vseh fazah postopkov vračanja. V takšnih primerih bi morali državljani tretjih držav do svojega odhoda potno listino predati pristojnemu organu, da se prepreči pobeg.

(34) Za hitro obravnavo zadeve se odobri najdaljši dovoljeni rok za vložitev pritožbe zoper odločbo o vrnitvi, ki sledi odločitvi o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejeti v okviru postopka na meji, in ki je postala pravnomočna.

(35) Pritožba zoper odločbo o vrnitvi, sprejeto v okviru postopka na meji, bi morala imeti samodejni suspenzivni učinek v primerih, kadar obstaja tveganje kršitve načela nevračanja, kadar so se okoliščine zadevnega državljana tretje države bistveno spremenile od sprejetja odločitve o zavrnitvi njegove prošnje za mednarodno zaščito v okviru azilnega postopka na meji, ali če zoper odločitev o zavrnitvi njegove prošnje za mednarodno zaščito, sprejeto v okviru azilnega postopka na meji, ni bilo učinkovito uveljavljeno nobeno pravno sredstvo.

(36) Nujno in sorazmerno je zagotoviti, da je mogoče državljana tretje države, ki je bil že pridržan med obravnavo njegove prošnje za mednarodno zaščito v okviru azilnega postopka na meji, zadržati v priporu, da se pripravi vrnitev in/ali izvede postopek odstranitve, potem ko je bila njegova prošnja zavrnjena. Za preprečitev, da se državljana tretje države samodejno izpusti iz pripora in se mu dovoli vstop na ozemlje države članice, kljub temu, da mu je bila zavrnjena pravica do prebivanja, je potrebno omejeno obdobje, da se poizkusi izvršiti odločbo o vrnitvi, izdano na meji. Zadevnega državljana tretje države se lahko zadrži v okviru postopka na meji za največ štiri mesece in toliko časa, kolikor trajajo postopki za ureditev odstranitve, ti pa se izvajajo skrbno. Obdobje pridržanja ne bi smelo posegati v druga obdobja pridržanja, določena v tej direktivi. Če ni bilo mogoče izvršiti vrnitve do konca prejšnjega obdobja, se lahko na podlagi druge določbe te direktive izda nadaljnje pridržanje državljana tretje države, in sicer za toliko časa, kot je določeno v navedeni določbi.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 18 (prilagojeno)
⇨ novo

(37) Države članice bi morale imeti hiter dostop do informacij o ⇨ odločbah o vrnitvi in ⇦ prepovedih vstopa, ki so jih izdale druge države članice. ~~Ta izmenjava informacij~~ ⌦ Takšen dostop ⌫ bi morala~~e~~ potekati v skladu z ⇨ Uredbo (EU) .../...[14] [*uredba o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav*] in ⇦ Uredbo (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta~~ z dne 20. decembra 2006 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije~~

[14] *[Uredba o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav] (UL L ...).*

~~Schengenskega informacijskega sistema (SIS II)~~[15] ⇨, tudi za omogočitev medsebojnega priznavanja teh odločb med pristojnimi organi na podlagi Direktive Sveta 2001/40/ES[16] in Odločbe Sveta 2004/191/ES[17] ⇦.

⇩ novo

(38) Vzpostavitev sistemov upravljanja vračanja v državah članicah prispeva k učinkovitosti postopka vračanja. Vsak nacionalni sistem bi moral zagotavljati pravočasne informacije o istovetnosti in pravnem položaju državljana tretje države, ki so relevantne za spremljanje posameznih primerov in nadaljnje ukrepanje v zvezi z njimi. Da bi bili takšni nacionalni sistemi vračanja učinkoviti in bi se znatno zmanjšalo upravno breme, bi morali biti povezani s schengenskim informacijskim sistemom, kar bi olajšalo in pospešilo vnašanje informacij v zvezi z vrnitvami, ter s centralnim sistemom, ki ga bo vzpostavila Evropska agencija za mejno in obalno stražo v skladu z Uredbo (EU) .../... [*uredba o evropski mejni in obalni straži*].

🡻 2008/115/ES uvodna izjava 19
⇨ novo

(39) Sodelovanje med institucijami na vseh ravneh ~~procesa~~ postopka vračanja ter izmenjava in spodbujanje najboljših praks ⇨, med drugim z upoštevanjem in rednim posodabljanjem priročnika o vračanju s spremembami pravnih določb in politik, ⇦ bi moralo spremljati izvajanje te direktive ter zagotavljati evropsko dodano vrednost.

⇩ novo

(40) Unija zagotavlja finančno in operativno podporo v prizadevanjih za učinkovito izvajanje te direktive. Države članice bi morale kar najbolje uporabiti razpoložljive finančne instrumente, programe in projekte Unije na področju vračanja, zlasti v skladu z Uredbo (EU) .../... [*uredba o vzpostavitvi Sklada za azil in migracije*], ter operativno pomoč Evropske agencije za mejno in obalno stražo v skladu z Uredbo (EU) .../... [*uredba o evropski mejni in obalni straži*]. Takšna podpora bi morala biti namenjena zlasti vzpostavitvi sistemov upravljanja vračanja in oblikovanju programov za zagotavljanje logistične, finančne in druge materialne pomoči oziroma stvarne pomoči, namenjenih podpori vračanju – in po potrebi ponovnemu vključevanju – nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav.

---

[15] Uredba (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) (UL L 381, 28.12.2006, str. 4).

[16] Direktiva Sveta 2001/40/ES z dne 28. maja 2001 o medsebojnem priznavanju odločb o izgonu državljanov tretjih držav (UL L 149, 2.6.2001, str. 34).

[17] Direktiva Sveta 2001/40/ES z dne 28. maja 2001 o medsebojnem priznavanju odločb o izgonu državljanov tretjih držav (UL L 149, 2.6.2001, str. 34) in Odločba Sveta 2004/191/ES z dne 23. februarja 2004 o določitvi meril in praktičnih rešitev za izravnavo finančnih neskladij, ki so posledica uporabe Direktive 2001/40/ES o medsebojnem priznavanju odločb o izgonu državljanov tretjih držav (UL L 60, 27.2.2004, str. 55).

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 20 (prilagojeno)

(41) Ker cilja te direktive, in sicer določitve skupnih pravil o vračanju, odstranitvi, uporabi prisilnih ukrepov, pridržanju in prepovedi vstopa, države članice same ne morejo zadovoljivo doseči in ker ta cilj zaradi njegovega obsega in učinkov lažje doseže ~~Skupnost~~ ⌦ Unija ⌫, lahko ~~Skupnost~~ ⌦ Unija ⌫ sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe ⌦ o Evropski uniji ⌫. V skladu ~~Skladno~~ z načelom sorazmernosti iz navedenega člena, ta direktiva ne ~~prekoračuje okvirov~~ presega tistega, ~~ki so~~ kar je potrebn~~i~~o za doseganje navedenega cilja.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 21

(42) Države članice bi morale izvajati to direktivo brez diskriminacije glede na spol, raso, barvo, etnično ali družbeno poreklo, genetske značilnosti, jezik, vero ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, pripadnost narodni manjšini, imetje, rod, prizadetost, starost ali spolno usmerjenost.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 22

(43) V skladu s Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 bi morale države članice pri izvajanju te direktive največjo pozornost posvečati „največjim koristim otroka“. V skladu z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin bi moralo biti spoštovanje družinskega življenja najpomembnejše vodilo držav članic pri izvajanju te direktive.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 23

(44) Uporaba te direktive ne posega v obveznosti, ki izhajajo iz Ženevske konvencije z dne 28. julija 1951, ki se nanaša na status beguncev, kakor je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 24

(45) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, zlasti načela Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

⇩ novo

(46) Učinkovito izvajanje vrnitev državljanov tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje v državah članicah, v skladu s to direktivo je bistven sestavni del celovitih prizadevanj za boj proti nedovoljeni migraciji in predstavlja pomemben razlog javnega interesa bistvenega pomena.

(47) Organi držav članic, pristojni za vračanje, morajo obdelovati osebne podatke, da zagotovijo ustrezno izvajanje postopkov vračanja in uspešno izvrševanje odločb o vrnitvi. Za tretje države vrnitve Komisija ne sprejema pogosto sklepov o ustreznosti na podlagi člena 45 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta[18] ali člena 36 Direktive (EU) 2016/680[19], pri čemer te tretje države pogosto ne sklenejo ali ne nameravajo skleniti sporazuma o ponovnem sprejemu z Unijo oziroma drugače zagotoviti ustreznih zaščitnih ukrepov v smislu člena 46 Uredbe (EU) 2016/679 ali v smislu nacionalnih določb za prenos člena 37 Direktive (EU) 2016/680. Kljub obsežnim prizadevanjem Unije za sodelovanje z glavnimi državami izvora nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, za katere velja obveznost vrnitve, ni vedno mogoče zagotoviti, da takšne tretje države sistematično izpolnjujejo obveznost na podlagi mednarodnega prava za ponovni sprejem njihovih lastnih državljanov. S sporazumi o ponovnem sprejemu, ki so jih sklenile ali o katerih se pogajajo Unija ali države članice in ki zagotavljajo ustrezne zaščitne ukrepe za prenos podatkov v tretje države v skladu s členom 46 Uredbe (EU) 2016/679 ali v skladu z nacionalnimi določbami za prenos člena 36 Direktive (EU) 2016/680, je zajeto omejeno število takšnih tretjih držav. Kadar takih sporazumov ni, bi morali za namene izvajanja operacij Unije glede vrnitev osebne podatke prenašati pristojni organi držav članic, in sicer v skladu s pogoji iz člena 49(1)(d) Uredbe (EU) 2016/679 ali iz nacionalnih določb za prenos člena 38 Direktive (EU) 2016/680.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 25 (prilagojeno)

(48) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola ⌦ št. 22 ⌫ o stališču Danske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi ⌦ o delovanju Evropske unije ⌫ ~~o ustanovitvi Evropske skupnosti~~, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča niti se v njej ne uporablja. Glede na to, da ta direktiva, kolikor se uporablja za državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev vstopa v skladu z ~~Zakonikom o schengenskih mejah~~[20] ⌦ Uredbo (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta[21] ⌫, temelji na schengenskem pravnem redu ~~v skladu z določbami naslova IV tretjega dela Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti~~, se Danska v skladu s členom ~~5~~ ⌦ 4 ⌫ navedenega protokola v šestih mesecih ~~po sprejetju~~ ⌦ od dne, ko Svet sprejme ⌫ ~~te~~ to direktive~~o~~ odloči, ali jo bo izvajala v svoji nacionalni zakonodaji.

---

[18] Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

[19] Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL L 119, 4.5.2016, str. 89).

[20] ~~Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 105, 13.4.2006, str. 1).~~

[21] Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 26 (prilagojeno)

(49) Kolikor se uporablja za državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev vstopa v skladu z ⌦ Uredbo (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonikom o schengenskih mejah~~, ta direktiva pomeni nadaljnji razvoj ⌦ tistih ⌫ določb schengenskega pravnega reda, v ~~katerem~~ katerih Združeno kraljestvo ne sodeluje, v skladu s Sklepom Sveta 2000/365/ES~~ z dne 29. maja 2000 o prošnji Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske za sodelovanje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda~~[22]~~;~~. N~~n~~adalje, v skladu s členoma 1 in 2 Protokola ⌦ št. 21 ⌫ o stališču Združenega kraljestva in Irske ⌦ glede območja svobode, varnosti in pravice ⌫, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi ⌦ o delovanju Evropske unije ⌫ ~~o ustanovitvi Evropske skupnosti~~, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola, Združeno kraljestvo ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki ~~zato~~ zanj ni zavezujoča niti se v njem ne uporablja.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 27 (prilagojeno)

(50) Kolikor se uporablja za državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev vstopa v skladu z ⌦ Uredbo (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonikom o schengenskih mejah~~, ta direktiva pomeni nadaljnji razvoj ⌦ tistih ⌫ določb schengenskega pravnega reda, ~~pri katerem~~ v katerih Irska ne sodeluje, v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES ~~z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda~~[23]~~;~~. N~~n~~adalje, v skladu s členoma 1 in 2 Protokola ⌦ št. 21 ⌫ o stališču Združenega kraljestva in Irske ⌦ glede območja svobode, varnosti in pravice ⌫, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi ⌦ o delovanju Evropske unije ⌫ ~~o ustanovitvi Evropske skupnosti~~, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola, Irska ne sodeluje pri sprejemanju te direktive, ki ~~zato~~ zanjo ni zavezujoča niti se v njej ne uporablja.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 28 (prilagojeno)

(51) Ta direktiva predstavlja za Islandijo in Norveško, kolikor se uporablja za državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev vstopa v skladu z ⌦ Uredbo (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonikom o schengenskih mejah~~, nadaljnji razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško o pridružitvi ⌦ slednjih ⌫ ~~teh dveh držav~~ k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki sodijo na

[22] Sklep Sveta 2000/365/ES z dne 29. maja 2000 o prošnji Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska za sodelovanje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 131, 1.6.2000, str. 43).

[23] Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

področje iz točke C člena 1 Sklepa Sveta 1999/437/ES[24] ~~o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo navedenega sporazuma~~.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 29 (prilagojeno)

(52) Ta direktiva predstavlja za Švico, kolikor se uporablja za državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev vstopa v skladu z ⌦ Uredbo (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonikom o schengenskih mejah~~, nadaljnji razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda[25], ki sodijo na področje iz točke C člena 1 Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES[26] ~~o sklenitvi navedenega sporazuma v imenu Skupnosti~~.

↓ 2008/115/ES uvodna izjava 30 (prilagojeno)

(53) Ta direktiva predstavlja za Lihtenštajn, kolikor se uporablja za državljane tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev vstopa v skladu z ⌦ Uredbo (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonikom o schengenskih mejah~~, nadaljnji razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda[27], ki sodijo na področje iz točke C člena 1 Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU[28] ~~2008/261/ES[29] o podpisu, v imenu Evropske skupnosti, ter o začasni uporabi nekaterih določb navedenega sporazuma –~~.

---

[24] Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

[25] UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

[26] Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

[27] UL L 160, 18.6.2011, str. 21

[28] Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

[29] ~~UL L 83, 26.3.2008, str. 3.~~

⇩ novo

(54) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki predstavljajo vsebinsko spremembo v primerjavi s predhodno direktivo. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz predhodne direktive.

(55) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno pravo direktive iz Priloge I –

🡻 2008/115/ES (prilagojeno)

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa skupne standarde in postopke, ki se uporabljajo v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, v skladu s temeljnimi pravicami kot splošnimi načeli prava ~~Skupnosti~~ ⌦ Unije ⌫ in mednarodnega prava, vključno z obveznostmi, ki se nanašajo na zaščito beguncev in človekove pravice.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju države članice.

2. Države članice se lahko odločijo, da te direktive ne uporabljajo za državljane tretjih držav, ki:

   (a) jim je bil zavrnjen vstop v skladu s členom 14~~13~~ ⌦ Uredbe (EU) 2016/399 ⌫~~Zakonika o schengenskih mejah~~ ali ki so jih pristojni organi prijeli ali prestregli pri nezakonitem prestopu kopenske, morske ali zračne zunanje meje države članice in po tem niso pridobili dovoljenja ali pravice do prebivanja v tej državi članici;

   (b) se morajo v skladu z nacionalno zakonodajo vrniti zaradi kazenske sankcije ali zaradi posledice kazenske sankcije ali pa so v postopku izročitve.

3. Ta direktiva se ne uporablja za osebe, ki imajo ~~uživajo~~ pravico ~~Skupnosti~~ do prostega gibanja ⌦ po pravu Unije ⌫, kakor je opredeljena v členu 2(5) ⌦ Uredbe (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonika o schengenskih mejah~~.

Člen 3

Opredelitev pojmov

~~Za namene te~~ V tej direktivi~~e~~ se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „državljan tretje države“ pomeni katero koli osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena ⌦ 20 ⌫ ~~17(1)~~ Pogodbe ⌦ o delovanju Evropske unije ⌫ in nima ~~ne uživa~~ pravice ~~Skupnosti~~ do prostega gibanja ⌦ po pravu Unije ⌫, kakor je opredeljena v točki 5 člena~~u~~ 2~~(5)~~ ⌦ Uredbe (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonika o schengenskih mejah~~;

2. „nezakonito prebivanje“ pomeni prisotnost državljana tretje države na ozemlju države članice, ki ne izpolnjuje ali ne izpolnjuje več pogojev za vstop iz člena 6~~5~~ ⌦ Uredbe (EU) 2016/399 ⌫ ~~Zakonika o schengenskih mejah~~ ali drugih pogojev za vstop, bivanje ali ~~stalno prebivališče~~ ⌦ prebivanje ⌫ v tej državi članici;

3. „vrnitev“ oziroma „vračanje“ pomeni proces, v okviru katerega ~~vračanja~~ državljan~~a~~ tretje države odide nazaj – bodisi s prostovoljno izpolnit~~ev~~vijo obveznosti vrnitve ~~ali prisilno vrnitev~~bodisi z izvršbo – v:

   (a)~~-~~ državo izvora, ali

   (b)~~-~~ državo tranzita, v skladu s sporazumi ~~Skupnosti~~ ⌦ Unije ⌫ ali dvostranskimi sporazumi o ponovnem sprejemu ali drugimi sporazumi, ali

   (c)~~-~~ drugo tretjo državo, v katero se zadevni državljan tretje države vrne prostovoljno, pod pogojem, da ga ta država sprejme;

4. „odločba o vrnitvi“ pomeni upravno ali sodno odločbo ali akt, ki navaja ali opredeljuje, da je prebivanje državljana tretje države nezakonito, ter nalaga ali navaja obveznost vrnitve;

5. „odstranitev“ pomeni izvršitev obveznosti vrnitve, in sicer fizični prevoz iz države članice;

6. „prepoved vstopa“ pomeni upravno ali sodno odločbo ali akt, ki prepoveduje vstop in prebivanje na ozemlju držav članic za določeno obdobje, skupaj z odločbo o vrnitvi;

7. „nevarnost pobega“ pomeni, da v posameznem primeru obstajajo razlogi na podlagi objektivnih meril, opredeljenih z zakonom, zaradi katerih se domneva, da bi državljan tretje države, ki je v postopku vrnitve, lahko pobegnil;

8. „prostovoljni odhod“ pomeni izpolnitev obveznosti vrnitve v roku, ki je bil za to določen v odločbi o vrnitvi;

9. „ranljive osebe“ pomeni mladoletnike, mladoletnike brez spremstva, invalide, starejše ljudi, nosečnice, starše samohranilce z mladoletnimi otroki in osebe, ki so bile izpostavljene mučenju, posilstvu ali drugim resnim oblikam psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja.

Člen 4

Ugodnejše določbe

1. Ta direktiva ne posega v ugodnejše določbe:

   (a) dvostranskih ali večstranskih sporazumov med ~~Skupnostjo~~ ⌦ Unijo ⌫ ali ~~Skupnostjo~~ ⌦ Unijo ⌫ in njenimi državami članicami ter eno ali več tretjimi državami;

   (b) dvostranskih ali večstranskih sporazumov med eno ali več državami članicami ter eno ali več tretjimi državami.

2. Ta direktiva ne posega v določbe, ki bi lahko bile ugodnejše za državljana tretje države, določene v pravnem redu ~~Skupnosti~~ ⌦ Unije ⌫ v zvezi s priseljevanjem in azilom.

3. Ta direktiva ne vpliva na pravico držav članic, da sprejmejo ali ohranijo določbe, ki so ugodnejše za osebe, za katere se uporabljajo, če so takšne določbe združljive s to direktivo.

4. V zvezi z državljani tretjih držav, ki so izvzeti s področja uporabe te direktive v skladu s členom 2(2)(a), države članice:

   (a) zagotovijo, da njihova obravnava in raven varstva nista manj ugodni, kot je določeno v členu 10~~8~~(4) in (5) (omejitve glede uporabe prisilnih ukrepov), členu 11~~9~~(2)(a) (odložitev odstranitve), členu 17~~14~~(1)(b) in (d) (nujna zdravstvena oskrba in upoštevanje potreb ranljivih oseb) ter členih 19~~16~~ in 20~~17~~ (pogoji pridržanja), ter

   (b) spoštujejo načelo nevračanja.

Člen 5

Nevračanje, največje koristi otroka, družinsko življenje in zdravstveno stanje

Države članice pri izvajanju te direktive ustrezno upoštevajo:

(a) največje koristi otroka,

(b) družinsko življenje,

(c) zdravstveno stanje zadevnega državljana tretje države,

in spoštujejo načelo nevračanja.

⇩ novo

Člen 6

Nevarnost pobega

1. Objektivna merila iz točke 7 člena 3 vključujejo vsaj naslednja merila:

   (a) neobstoj dokumentacije, ki dokazuje istovetnost;

   (b) neobstoj prebivališča, stalnega prebivališča ali zanesljivega naslova;

   (c) pomanjkanje finančnih virov;

   (d) nedovoljen vstop na ozemlje držav članic;

   (e) nedovoljeno gibanje na ozemlje druge države članice;

   (f) izrecna izjava o nameri neizpolnitve ukrepov v zvezi z vrnitvijo na podlagi te direktive;

   (g) odločba o vrnitvi, ki jo je za zadevno osebo izdala druga država članica;

   (h) nespoštovanje odločbe o vrnitvi, vključno z neizpolnjevanjem obveznosti vrnitve v obdobju za prostovoljni odhod;

(i) nespoštovanje zahteve iz člena 8(2) za takojšen odhod na ozemlje druge države članice, ki je izdala veljavno dovoljenje za prebivanje ali drugo dovoljenje, ki daje pravico do prebivanja;

(j) neizpolnjevanje obveznosti sodelovanja s pristojnimi organi držav članic v vseh fazah postopkov vračanja, navedene v členu 7;

(k) obstoj obsodbe za kaznivo dejanje, tudi za hudo kaznivo dejanje v drugi državi članici;

(l) tekoče kazenske preiskave in postopki;

(m) uporaba lažnih ali ponarejenih osebnih dokumentov, uničenje ali kakršna koli drugačna odstranitev obstoječih dokumentov ter zavrnitev odvzema prstnih odtisov, kot se zahteva po pravu Unije ali nacionalnem pravu;

(n) nasilno ali goljufivo nasprotovanje postopkom vračanja;

(o) nespoštovanje ukrepa, namenjenega preprečevanju nevarnosti pobega iz člena 9(3);

(p) nespoštovanje veljavne prepovedi vstopa.

2. Obstoj nevarnosti pobega se določi na podlagi celovite ocene posebnih okoliščin posameznega primera ob upoštevanju objektivnih meril iz odstavka 1.

Vendar države članice ugotovijo, da se v posameznem primeru domneva nevarnost pobega, razen če se dokaže drugače, kadar je izpolnjeno eno od objektivnih meril iz točk (m), (n), (o) in (p) odstavka 1.

Člen 7

Obveznost sodelovanja

1. Države članice državljanom tretjih držav naložijo obveznost sodelovanja s pristojnimi organi držav članic v vseh fazah postopkov vračanja. Navedena obveznost vključuje zlasti naslednje:

(a) dolžnost predložitve vseh elementov, ki so potrebni za določitev ali preverjanje istovetnosti;

(b) dolžnost zagotovitve informacij o tretjih državah tranzita;

(c) dolžnost ostati prisoten in na voljo med celotnim postopkom;

(d) dolžnost vložitve vloge za pridobitev veljavne potne listine pri pristojnih organih tretjih držav.

2. Elementi iz točke (a) odstavka 1 vključujejo izjave državljanov tretjih držav in dokumentacijo glede istovetnosti, državljanstva oziroma državljanstev, starosti, države oziroma držav in kraja oziroma krajev prejšnjega prebivališča, načrta potovanja ter potnih listin, s katerimi razpolagajo.

3. Države članice državljane tretjih držav obvestijo o posledicah nespoštovanja obveznosti iz odstavka 1.

↓ 2008/115/ES (prilagojeno)
⇨ novo

POGLAVJE II
~~KONEC~~ KONČANJE NEZAKONITEGA PREBIVANJA

Člen 8~~6~~

Odločba o vrnitvi

1. Brez poseganja v izjeme iz odstavkov 2 do 5 države članice izdajo odločbo o vrnitvi vsakemu državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju.

2. Državljani tretje države, ki nezakonito prebivajo na ozemlju države članice in imajo veljavno dovoljenje za prebivanje ali drugo dovoljenje, ki jim daje pravico do prebivanja, ki ga je izdala druga država članica, morajo takoj oditi na ozemlje te druge države članice. Če zadevni državljan tretje države ne izpolni te zahteve ali če se njegov takojšnji odhod zahteva zaradi javnega reda ali državne varnosti, se uporabi odstavek 1.

3. Države članice se lahko vzdržijo izdaje odločbe o vrnitvi državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju, če zadevnega državljana tretje države na podlagi dvostranskih sporazumov ali ureditev, ki veljajo ⌦ 13. januarja 2009 ⌫~~na dan začetka veljavnosti te direktive~~, sprejme druga država članica. V tem primeru država članica, ki je sprejela zadevnega državljana tretje države, uporabi odstavek 1.

4. Države članice se lahko kadar koli odločijo za izdajo nevezanega dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki iz sočutja, humanitarnih razlogov ali drugih razlogov zagotavlja pravico do prebivanja državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju. V tem primeru se odločba o vrnitvi ne izda. Če je bila odločba o vrnitvi že izdana, se prekliče ali začasno razveljavi za čas trajanja veljavnosti dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki daje pravico do prebivanja.

5. Če je državljan tretje države, ki nezakonito prebiva na ozemlju države članice, vključen v še nedokončan postopek za ~~izdajo~~ ⌦ podaljšanje ⌫ njegovega dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki daje pravico do bivanja, ta država članica preuči možnost, da odločbe o vrnitvi ne izda, dokler se postopek ne zaključi~~, brez poseganja v odstavek 6~~.

6. ⇨ Države članice izdajo odločbo o vrnitvi takoj po sprejetju odločitve o prenehanju zakonitega prebivanja državljana tretje države, tudi odločbe o nepriznanju statusa begunca ali statusa subsidiarne zaščite državljanu tretje države v skladu z Uredbo (EU) .../... [*uredba o pogojih za azil*]. ⇦

   Ta direktiva državam članicam ne preprečuje sprejetja ⌦ odločbe o vrnitvi ⌫ ~~odločitve o prenehanju zakonitega prebivanja~~ skupaj z ~~odločbo o vrnitvi in/ali~~ ⌦ odločitvijo o prenehanju zakonitega prebivanja državljana tretje države, ⌫ odločbo o odstranitvi in/ali prepovedjo vstopa v enotni upravni ali sodni odločbi ali aktu, kakor je ~~predvideno~~ določeno v njihovi nacionalni zakonodaji~~, brez poseganja v postopkovne varovalne ukrepe iz poglavja III in iz drugih ustreznih določb zakonodaje Skupnosti in nacionalne zakonodaje~~.

⇩ novo

Prvi in drugi pododstavek ne posegata v varovalne ukrepe iz poglavja III in drugih relevantnih določb prava Unije in nacionalnega prava.

🡻 2008/115/ES
⇨ novo

Člen 9~~7~~

Prostovoljni odhod

1. V odločbi o vrnitvi se določi ustrezno obdobje za prostovoljni odhod, in sicer ~~od sedem do~~ ⇨ do ⇦ trideset dni, brez poseganja v izjeme iz odstavkov 2 in 4. Države članice lahko v svoji nacionalni zakonodaji navedejo, da je tako obdobje zagotovljeno le, če zadevni državljan tretje države za to zaprosi. V tem primeru države članice obvestijo zadevne državljane tretjih držav o možnosti vložitve takšne vloge.

   Obdobje, določeno v prvem pododstavku, ne izključuje možnosti, da zadevni državljani tretje države odidejo prej.

⇩ novo

Trajanje obdobja za prostovoljni odhod se določi ob ustreznem upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera, pri čemer se upošteva zlasti možnost vrnitve.

🡻 2008/115/ES (prilagojeno)
⇨ novo

2. Države članice lahko, kadar je to potrebno, obdobje za prostovoljni odhod podaljšajo za ustrezno obdobje, ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera, kot so dolžina prebivanja, šoloobvezni otroci ter druge družinske in socialne vezi.

3. V obdobju za prostovoljni odhod se lahko naložijo določene obveznosti, namenjene preprečevanju nevarnosti pobega, kot so redno javljanje organom, položitev ustrezne finančne garancije, predložitev dokumentov ali obveznost zadrževanja na določenem mestu.

4. ⇨ Države članice ne odobrijo obdobja za prostovoljni odhod v naslednjih primerih: ⇦

   (a) ~~Če~~ ⌦ kadar ⌫ obstaja nevarnost pobega ⇨, ugotovljena na podlagi člena 6 ⇦;

   (b) ~~ali če~~ ⌦ kadar ⌫ je bila vloga za zakonito prebivanje zavrnjena kot očitno neutemeljena ali lažna;

   (c) ~~ali če~~ ⌦ kadar ⌫ zadevn~~a~~i ~~oseba~~ ⌦ državljan tretje države ⌫ ogroža javni red, javno varnost ali državno varnost~~, se države članice lahko vzdržijo~~

~~odobritve obdobja za prostovoljni odhod ali odobrijo obdobje, krajše od sedmih dni~~.

Člen 10~~8~~

Odstranitev

1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za ~~izvršitev~~ izvršbo odločbe o vrnitvi, če v skladu s členom 9~~7~~(4) ni bilo odobreno obdobje za prostovoljni odhod ali če obveznost vrnitve ni bila izpolnjena v obdobju za prostovoljni odhod, odobrenem v skladu s členom 9~~7~~. ⇨ Navedeni ukrepi vključujejo vse ukrepe, ki so potrebni za potrditev istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, ki nimajo veljavne potne listine, in za pridobitev takšnega dokumenta. ⇦

2. Če je država članica v skladu s členom 9~~7~~ odobrila obdobje za prostovoljni odhod, je mogoče odločbo o vrnitvi izvršiti le po izteku tega obdobja, razen če se v tem obdobju pojavi nevarnost oziroma ogrožanje iz člena 9~~7~~(4).

3. Države članice lahko sprejmejo ločeno upravno ali sodno odločbo ali akt, ki odreja odstranitev.

4. V primerih, ko države članice – kot zadnjo možnost – uporabijo prisilne ukrepe za izvajanje odstranitve državljana tretje države, ki se upira odstranitvi, so takšni ukrepi sorazmerni in ne prekoračujejo razumne sile. Izvajajo se v skladu s temeljnimi pravicami in z ustreznim spoštovanjem dostojanstva in telesne integritete zadevnega državljana tretje države, kot je predvideno v nacionalni zakonodaji.

5. Pri odstranjevanju po zračni poti države članice upoštevajo Skupne smernice o varnostnih določbah za skupne odstranitve po zračni poti, priložene Odločbi 2004/573/ES.

6. Države članice zagotovijo učinkovit sistem za spremljanje prisilnega vračanja.

Člen 11~~9~~

Odlog odstranitve

1. Države članice odložijo odstranitev:

   (a) če bi odstranitev kršila načelo nevračanja, ali

   (b) toliko časa, za kolikor se v skladu s členom 16~~13(2)~~ zagotovi suspenzivni učinek.

2. Države članice lahko ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera odložijo odstranitev za ustrezno obdobje. Pri tem upoštevajo zlasti:

   (a) fizično ali duševno stanje državljana tretje države;

   (b) tehnične razloge, kot je pomanjkanje prevoznih zmogljivosti, ali neizvedljivost odstranitve zaradi pomanjkanja identifikacijskih podatkov.

3. Če se odstranitev odloži, kot je določeno v odstavkih 1 in 2, se lahko zadevnemu državljanu tretje države naložijo obveznosti iz člena 9~~7~~(3).

Člen 12~~10~~

~~Vračanje~~ Vrnitev in odstranitev mladoletnik~~ova~~ brez spremstva

1. Preden se izda odločba o vrnitvi mladoletnika brez spremstva, se zagotovi pomoč ustreznih organov, ki niso organi, ki ~~izvajajo prisilno vračanje~~ izvršujejo vrnitev, pri tem pa se upošteva največja korist otroka.

2. Preden je mladoletnik brez spremstva odstranjen z ozemlja države članice, se organi te države članice prepričajo, da bo vrnjen članu družine, izbranemu skrbniku ali ustreznim sprejemnim centrom v državi vrnitve.

Člen 13~~11~~

Prepoved vstopa

1. Odločbam o vrnitvi se priloži prepoved vstopa, če:

   (a) obdobje za prostovoljni odhod ni bilo odobreno, ali

   (b) obveznost vrnitve ni bila spoštovana.

   V drugih primerih se odločbam o vrnitvi lahko priloži prepoved vstopa.

⇩ novo

2. Države članice lahko prepoved vstopa, ki ne spremlja odločbe o vrnitvi, izdajo državljanu tretje države, ki je nezakonito prebival na ozemlju držav članic in katerega nezakonito prebivanje je bilo odkrito v povezavi z mejnimi kontrolami pri izstopu v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2016/399, če je to utemeljeno na podlagi posebnih okoliščin posameznega primera in ob upoštevanju načela sorazmernosti.

🡻 2008/115/ES
⇨ novo

3~~2~~. Trajanje prepovedi vstopa se določi ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin posameznega primera in načeloma ne traja več kot pet let. Pet let se lahko prekorači, če državljan tretje države predstavlja resno grožnjo javnemu redu, javni varnosti ali državni varnosti.

4~~3~~. Države članice preučijo preklic ali začasen odlog prepovedi vstopa, če lahko državljan tretje države, za katerega je bila izdana prepoved vstopa v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1, dokaže, da je zapustil ozemlje države članice v celoti v skladu z odločbo o vrnitvi.

Za žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi, katerim je bilo odobreno dovoljenje za prebivanje po Direktivi Sveta 2004/81/ES~~ z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi~~[30], ne velja prepoved vstopa, brez poseganja v točko (b) prvega pododstavka odstavka 1 in pod pogojem, da zadevni državljan tretje države ne predstavlja grožnje za javni red, javno varnost ali nacionalno varnost.

---

[30] Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi (UL L 261, 6.8.2004, str. 19).

Države članice se lahko v posameznih primerih vzdržijo izdaje prepovedi vstopa, jo prekličejo ali začasno odložijo iz humanitarnih razlogov.

Države članice lahko v posameznih primerih ali določenih vrstah primerov prekličejo ali začasno odložijo prepoved vstopa iz drugih razlogov.

5~~4~~. Kadar država članica obravnava izdajo dovoljenja za prebivanje ali drugo dovoljenje, ki zagotavlja pravico do prebivanja državljanu tretje države, za katerega je druga država članica izdala prepoved vstopa, se najprej posvetuje z državo članico, ki je prepoved vstopa izdala, ~~in upošteva njene interese v skladu s členom 25 Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma[31]~~ ⇨ v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2018/XXX[32] ⇦.

6~~5~~. Odstavki 1 do 5~~4~~ se uporabljajo brez poseganja v pravico do mednarodne zaščite v državah članicah v skladu s točko (a) člen~~om~~a 2~~(a)~~ Direktive 2011/95/EU ~~Direktive Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite[33]~~.

⇩ novo

Člen 14

Upravljanje vračanja

1. Vsaka država članica vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadalje razvija nacionalni sistem upravljanja vračanja, v okviru katerega se obdelujejo vse potrebne informacije za izvajanje te direktive, zlasti kar zadeva upravljanje posameznih primerov in morebitnih postopkov v zvezi z vračanjem.

2. Nacionalni sistem se vzpostavi na način, ki zagotavlja tehnično združljivost ter omogoča komunikacijo s centralnim sistemom, vzpostavljenim v skladu s členom 50 Uredbe (EU) .../... [*uredba o evropski mejni in obalni straži*].

3. Države članice oblikujejo programe za zagotavljanje logistične, finančne in druge materialne oziroma stvarne pomoči v skladu z nacionalno zakonodajo z namenom podpiranja vračanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, ki so državljani tretjih držav s seznama v Prilogi I k Uredbi Sveta (ES) št. 539/2001[34].

   Takšna pomoč lahko vključuje podporo pri ponovnem vključevanju v tretji državi vrnitve.

---

[31] ~~UL L 239, 22.9.2000, str. 19.~~

[32] Uredba (EU) 2018/… Evropskega parlamenta in Sveta z dne […] o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju mejnih kontrol, o spremembi Schengenske konvencije ter spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1987/2006 [še ni sprejeta].

[33] ~~Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL L 304, 30.9.2004, str. 12).~~

[34] Uredba Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL L 81, 21.3.2001, str. 1).

Odobritev takšne pomoči, vključno z njeno vrsto in obsegom, je odvisna od sodelovanja zadevnega državljana tretje države s pristojnimi organi držav članic, kot je določeno v členu 7 te direktive.

↓ 2008/115/ES

POGLAVJE III
POSTOPKOVNI VAROVALNI UKREPI

Člen 15~~12~~

Oblika

1. Odločbe o vrnitvi in, če so bile izdane, odločbe o prepovedi vstopa in odločbe o odstranitvi se izdajo v pisni obliki ter navajajo dejanske in pravne razloge ter informacije o razpoložljivih pravnih sredstvih.

   Informacije o dejanskih razlogih so lahko omejene, če nacionalna zakonodaja dovoljuje omejitev pravice do obveščenosti, zlasti z namenom varovanja nacionalne varnosti, obrambe, javne varnosti ter preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja in pregona kaznivih dejanj.

2. Države članice na zahtevo v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se lahko smiselno domneva, da ga razume, zagotovijo pisni ali ustni prevod glavnih elementov odločb v zvezi z vrnitvijo iz odstavka 1, vključno z informacijami o razpoložljivih pravnih sredstvih.

3. Države članice se lahko odločijo, da ne uporabijo odstavka 2 za državljane tretjih držav, ki so nezakonito vstopili na ozemlje države članice in zato niso dobili dovoljenja ali pravice do prebivanja v tej državi članici.

   V takšnem primeru se odločbe v zvezi z vrnitvijo iz odstavka 1 izdajo na standardnem obrazcu, ki je določen v nacionalni zakonodaji.

   Države članice dajo na voljo splošne informacije z razlago glavnih elementov standardnega obrazca v vsaj petih jezikih, ki jih nezakoniti priseljenci, ki v zadevno državo članico vstopajo, najbolj pogosto uporabljajo ali razumejo.

Člen 16~~13~~

Pravna sredstva

1. Zadevnemu državljanu tretje države se zagotovi učinkovito pravno sredstvo, da se pritoži zoper odločbo v zvezi z vrnitvijo iz člena 15~~12~~(1) ali zagotovi njen ponovni pregled pred pristojnim sodnim ~~ali upravnim~~ organom ~~ali pred pristojnim telesom, katerega člani so nepristranski in neodvisni~~.

⇩ novo

Zadevnemu državljanu tretje države se odobri pravica do pritožbe na eni sami stopnji sodnega pravnega varstva zoper odločbo o vrnitvi, kadar ta odločba temelji na odločitvi o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejeti v skladu z Uredbo (EU)

.../... [*uredba o azilnih postopkih*], za katero je bila v skladu s členom 53 navedene uredbe zagotovljena učinkovita sodna presoja.

↓ 2008/115/ES
⇨ novo

2. ⇨ Sodni ⇦ ~~O~~organ ~~ali telo~~ iz odstavka 1 je pristojen~~o~~ za pregled odločb v zvezi z vrnitvijo iz člena 15~~12~~(1), vključno z možnostjo začasne odložitve njihove ~~izvršitve~~ izvršbe~~, razen če se začasna odložitev že uporablja po nacionalni zakonodaji~~.

⇩ novo

3. Izvršba odločbe o vrnitvi se samodejno odloži do roka za vložitev pritožbe na prvi stopnji in, če je bila pritožba vložena v določenem roku, za čas obravnave pritožbe, kadar obstaja tveganje kršitve načela nevračanja. Če je vložena nadaljnja pritožba zoper prvo ali poznejšo odločbo v pritožbenem postopku in v vseh ostalih primerih, se izvršba odločbe o vrnitvi ne odloži, razen če sodišče na zahtevo prosilca ali po uradni dolžnosti ne odloči drugače, pri čemer ustrezno upošteva posebne okoliščine posameznega primera.

Države članice zagotovijo, da se odločitev glede zahteve zadevnega državljana tretje države za začasno odložitev izvršbe odločbe o vrnitvi sprejme v 48 urah od vložitve takšne zahteve. V posameznih primerih, ki vključujejo zapletena dejanska ali pravna vprašanja, lahko pristojni sodni organ roke iz tega odstavka ustrezno podaljša.

Če se niso pojavili novi relevantni elementi ali ugotovitve, ki bistveno spreminjajo posebne okoliščine posameznega primera, oziroma zadevni državljan tretje države ni predložil takšnih novih relevantnih elementov ali ugotovitev, se prvi in drugi pododstavek tega odstavka ne uporabljata, če:

(a) je bil razlog za začasno odložitev iz navedenih pododstavkov ocenjen v postopku v okviru uporabe Uredbe (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*], za katerega je bila zagotovljena učinkovita sodna presoja v skladu s členom 53 navedene uredbe;

(b) je odločba o vrnitvi izdana na podlagi odločitve o prenehanju zakonitega prebivanja, ki je bila sprejeta po takšnem postopku.

4. Države članice določijo razumne roke in druga potrebna pravila, ki omogočajo uveljavljanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva v skladu s tem členom.

Države članice odobrijo rok, ki ni daljši od petih dni, za vložitev pritožbe zoper odločbo o vrnitvi, če je bila takšna odločba izdana na podlagi pravnomočne odločitve o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejete v skladu z Uredbo (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*].

↓ 2008/115/ES

5~~3~~. Zadevni državljan tretje države ima možnost dostopa do pravnega svetovanja, zastopanja in, kadar je potrebno, prevajalske pomoči.

6~~4~~. Države članice zagotovijo, da se na zahtevo zagotovi potrebna pravna pomoč in/ali pravno zastopanje brezplačno v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo ali pravili glede pravne pomoči ter lahko določijo, da za takšno brezplačno pravno pomoč in/ali pravno zastopstvo veljajo pogoji iz člena 15(3) do (6) Direktive 2005/85/ES.

Člen 17~~14~~

Varovalni ukrepi pred vrnitvijo

1. Razen v primerih iz členov 19~~16~~ in 20~~17~~, države članice zagotovijo, da se za državljane tretjih držav v obdobju za prostovoljni odhod, odobrenem v skladu s členom 9~~7~~, in v obdobjih, za katera je bila odstranitev odložena v skladu s členom 11~~9~~, po možnosti upoštevajo naslednja načela:

   (a) ohrani se enotnost družine z družinskimi člani, prisotnimi na njihovem ozemlju;

   (b) zagotovi se nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje;

   (c) mladoletnikom se zagotovi dostop do osnovnega izobraževalnega sistema ob upoštevanju dolžine prebivanja;

   (d) upoštevajo se posebne potrebe ranljivih oseb.

2. Države članice v skladu z nacionalno zakonodajo osebam iz odstavka 1 izročijo pisno potrdilo, da je bilo obdobje za prostovoljni odhod podaljšano v skladu s členom 9~~7~~(2) ali da se odločba o vrnitvi začasno ne izvrši.

POGLAVJE IV
PRIDRŽANJE Z NAMENOM ODSTRANITVE

🡻 2008/115/ES (prilagojeno)
⇨ novo

Člen 18~~15~~

Pridržanje

1. Razen če v določenem primeru ni možno učinkovito uporabiti drugih zadostnih, vendar manj prisilnih ukrepov, lahko države članice pridržijo državljana tretje države, ki je v postopku vračanja, ~~le,~~ da pripravijo vrnitev in/ali izvedejo postopek odstranitve, zlasti če:

   (a) obstaja nevarnost pobega⇨ , določena v skladu s členom 6; ⇦ ~~ali~~

   (b) ~~se~~ zadevni državljan tretje države ~~izogiba ali~~ ovira pripravo vrnitve ali postopek odstranitve oziroma se jima izogiba;~~.~~ ⌦ ali ⌫

⇩ novo

   (c) zadevni državljan tretje države ogroža javni red, javno varnost ali nacionalno varnost.

Vsi razlogi za pridržanje se določijo v nacionalnem pravu.

↓ 2008/115/ES

Obdobje pridržanja je kar se da kratko in traja le toliko časa, kolikor trajajo postopki za ureditev odstranitve, ti pa se izv~~ede~~ajajo skrbno.

2. Pridržanje odredijo upravni ali sodni organi.

Odredba mora biti pisna, v njej morajo biti navedeni dejanski in pravni razlogi.

Če so pridržanje odredili upravni organi, države članice:

(a) zagotovijo hit~~er~~ro sodn~~i~~o ~~pregled~~presojo zakonitosti pridržanja, o kateri odločijo kar se da hitro po začetku pridržanja;

(b) ali zadevnemu državljanu tretje države zagotovijo pravico, da začne postopek, s katerim se glede zakonitosti pridržanja opravi hitr~~oa~~ ~~pregleda~~ sodna presoja kar se da hitro po ~~sprožitvi~~ začetku ustreznega postopka. V tem primeru države članice nemudoma obvestijo zadevnega državljana tretje države o možnosti uvedbe takega postopka.

Če je pridržanje nezakonito, se zadevnega državljana tretje države nemudoma izpusti.

3. V vsakem primeru se na zahtevo zadevnega državljana tretje države ali po uradni dolžnosti pridržanje pregleda v razumnih časovnih presledkih. V primeru podaljšanja pridržanja pregled nadzira sodni organ.

4. Kadar s pravnega vidika ali iz drugih razlogov ni več upravičeno pričakovati odstranitve ali ker pogoji iz odstavka 1 niso več izpolnjeni, pridržanje ni več upravičeno in zadevna oseba se nemudoma izpusti.

↓ 2008/115/ES
⇨ novo

5. Pridržanje traja, dokler so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1 in kolikor je to potrebno, da se zagotovi uspešna odstranitev. Vsaka država članica določi ~~omejeno~~ ⇨ najdaljše dovoljeno ⇦ obdobje pridržanja, ki ~~ne sme presegati~~ ⇨ ni krajše od treh in daljše od ⇦ šestih mesecev.

↓ 2008/115/ES

6. Države članice ne smejo podaljšati obdobja iz odstavka 5, razen za omejeno obdobje, ki v skladu z nacionalno zakonodajo ne sme presegati dvanajst mesecev, kadar obstaja verjetnost, da bo postopek odstranitve kljub vsem ustreznim prizadevanjem trajal dlje zaradi:

(a) nezadostnega sodelovanja zadevnega državljana tretje države, ali

(b) zamud pri pridobivanju potrebne dokumentacije iz tretjih držav.

Člen 19~~16~~

Pogoji pridržanja

1. Pridržanje se praviloma izvaja v posebnih centrih za pridržanje. Če država članica ne more zagotoviti nastanitve v posebnem centru za pridržanje in mora za to uporabiti nastanitev v zaporu, so državljani tretjih držav v pridržanju ločeni od navadnih zapornikov.

2. Državljanom tretjih držav v pridržanju se na zahtevo dovoli, da pravočasno vzpostavijo stik z zakonitimi zastopniki, družinskimi člani in pristojnimi konzularnimi organi.

3. Posebna pozornost se posveti razmeram ranljivih oseb. Zagotovi se nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje.

4. Ustrezne in pristojne nacionalne, mednarodne in nevladne organizacije ter organi imajo možnost obiskati centre za pridržanje iz odstavka 1, kolikor so ti uporabljeni za pridržanje državljanov tretjih držav v skladu v tem poglavjem. Za takšne obiske se lahko zahteva dovoljenje.

5. Pridržanim državljanom tretjih držav se redno zagotavljajo informacije, ki pojasnjujejo pravila v centru in določajo njihove pravice in obveznosti. Te informacije vključujejo tudi informacije o pravici – v skladu z nacionalno zakonodajo – do stikov z organizacijami in organi iz odstavka 4.

Člen 20~~17~~

Pridržanje mladoletnikov in družin

1. Mladoletniki brez spremstva in družine z mladoletniki se pridržijo le, ko so izrabljena vsa druga sredstva in za najkrajše ustrezno obdobje.

2. Družinam, pridržanim pred odstranitvijo, se zagotovi ločena namestitev, kjer je zagotovljena ustrezna zasebnost.

3. Pridržani mladoletniki se lahko v prostem času ukvarjajo z dejavnostmi, vključno z igrami in rekreacijskimi dejavnostmi, primernimi njihovi starosti, ter imajo, odvisno od dolžine prebivanja, dostop do izobraževanja.

4. Mladoletnikom brez spremstva se, kolikor je le mogoče, zagotovi namestitev v ustanovah, ki imajo osebje in zmogljivosti, ki upoštevajo potrebe oseb njihove starosti.

5. Pri pridržanju mladoletnikov pred odstranitvijo je najpomembneje ravnati v korist otroka.

Člen 21~~18~~

Nujne razmere

1. Če nenavadno veliko število državljanov tretjih držav, ki se morajo vrniti, predstavlja nepredvideno veliko breme za zmogljivosti centrov za pridržanje v državi članici ali za njeno upravno ali sodno osebje, lahko ta država članica v času takšnih izrednih razmer dovoli obdobja za sodn~~i~~o ~~pregled~~ presojo, ki so daljša od obdobij iz tretjega pododstavka člena 18~~15~~(2), in sprejme nujne ukrepe v zvezi s pogoji pridržanja, ki odstopajo od tistih iz členov 19~~16~~(1) in 20~~17~~(2).

2. Če se zadevna država članica zateče k takšnim izrednim ukrepom, o tem obvesti Komisijo. Slednjo obvesti tudi takoj, ko ni več vzrokov za uporabo teh izrednih ukrepov.

3. Nič v tem členu se ne sme razumeti kot dovoljenje državam članicam, da odstopajo od svoje splošne obveznosti za sprejetje vseh ustreznih, bodisi splošnih ali posebnih, ukrepov, da zagotovijo izpolnjevanje svojih obveznosti iz te direktive.

⇩ novo

POGLAVJE V
POSTOPEK NA MEJI

Člen 22

Postopek na meji

1. Države članice določijo postopke vračanja, ki se uporabljajo za nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav, za katere velja obveznost vrnitve na podlagi odločitve o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejete na podlagi člena 41 Uredbe (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*].

2. Razen če je v tem poglavju določeno drugače, se za postopke vračanja, ki se izvajajo v skladu z odstavkom 1, uporabljajo določbe poglavij II, III in IV.

3. Odločbe o vrnitvi, izdane v postopkih vračanja, ki se izvajajo v skladu z odstavkom 1 tega člena, se izdajo v obliki standardnega obrazca, ki je določen v nacionalni zakonodaji, v skladu s členom 15(3).

4. Obdobje za prostovoljni odhod se ne odobri. Vendar pa države članice odobrijo primerno obdobje za prostovoljni odhod v skladu s členom 9 za državljane tretjih držav, ki imajo veljavno potno listino in izpolnjujejo obveznost sodelovanja s pristojnimi organi držav članic v vseh fazah postopkov vračanja, ki je določena v skladu s členom 7. Države članice od zadevnih državljanov tretjih držav zahtevajo, da veljavno potno listino do odhoda predajo pristojnemu organu.

5. Države članice odobrijo rok, ki ni daljši od 48 ur, za vložitev pritožbe zoper odločbe o vrnitvi na podlagi pravnomočne odločitve o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejete na podlagi člena 41 Uredbe (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*] na meji ali tranzitnih območjih držav članic.

6. Izvršba odločbe o vrnitvi se do roka za vložitev pritožbe na prvi stopnji in, če je bila pritožba vložena v določenem roku, za čas obravnave pritožbe samodejno odloži, kadar obstaja tveganje kršitve načela nevračanja in je izpolnjen eden od naslednjih dveh pogojev:

   (a) po odločitvi o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejeti na podlagi člena 41 Uredbe (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*], so se pojavili novi relevantni elementi ali ugotovitve, ki bistveno spreminjajo posebne okoliščine posameznega primera, oziroma je takšne nove relevantne elemente ali ugotovite predložil zadevni državljan tretje države; ali

(b) za odločitev o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, sprejeti na podlagi člena 41 Uredbe (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*], ni bila zagotovljena učinkovita sodna presoja v skladu s členom 53 navedene uredbe.

Če je vložena nadaljnja pritožba zoper prvo ali poznejšo odločbo v pritožbenem postopku in v vseh ostalih primerih, se izvršba odločbe o vrnitvi ne odloži, razen če sodišče na zahtevo prosilca ali po uradni dolžnosti ne odloči drugače, pri čemer upošteva posebne okoliščine posameznega primera.

Države članice določijo, da se odločitev glede zahteve zadevnega državljana tretje države za začasno odložitev izvršbe določbe o vrnitvi sprejme v 48 urah od vložitve takšne zahteve. V posameznih primerih, ki vključujejo zapletena dejanska ali pravna vprašanja, lahko pristojni sodni organ roke iz tega odstavka ustrezno podaljša.

7. Države članice lahko zaradi priprave vrnitve ali izvedbe postopka odstranitve ali obojega pridržijo državljana tretje države, ki je bil pridržan v skladu s točko (d) člena 8(3) Direktive (EU) .../... [*prenovljena direktiva o pogojih za sprejem*] v okviru postopka, izvedenega na podlagi člena 41 Uredbe (EU) .../... [*uredba o azilnih postopkih*], ter ki je v postopku vračanja v skladu z določbami tega poglavja.

Obdobje pridržanja je kar se da kratko in v nobenem primeru ne sme biti daljše od štirih mesecev. Traja lahko le toliko časa, kolikor trajajo postopki za ureditev odstranitve, ti pa se izvajajo skrbno.

Če odločbe o vrnitvi ni mogoče izvršiti v najdaljšem dovoljenem obdobju iz tega odstavka, se lahko pridržanje državljana tretje države podaljša v skladu s členom 18.

↓ 2008/115/ES (prilagojeno)

POGLAVJE VI~~V~~
KONČNE DOLOČBE

Člen 23~~19~~

Poročanje

Komisija vsaka tri leta Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o uporabi te direktive v državah članicah, če je primerno, predlaga spremembe.

~~Komisija prvič poroča do 24. decembra 2013 in se pri tem osredotoči zlasti na uporabo členov 11, 13(4) in 15 v državah članicah. V zvezi s členom 13(4) Komisija oceni zlasti dodatne finančne in upravne učinke v državah članicah.~~

~~*Člen 20*~~

~~**Prenos**~~

~~1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 24. decembra 2010. V zvezi s členom 13(4) države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 24. decembra 2011. Besedilo teh določb takoj sporočijo Komisiji.~~

~~Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.~~

~~2. Države članice predložijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga zajema ta direktiva.~~

Člen 24~~21~~

Povezava s schengensko konvencijo

Ta direktiva nadomešča določbe členov 23 in 24 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma.

↓

Člen 25

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členi 6 do 10, členom 13 in členom 14(3), členom 16, členom 18 in členom 22, najpozneje [*šest mesecev po datumu začetka veljavnosti*], za uskladitev s členom 14(1) in (2) pa najpozneje [*eno leto po datumu začetka veljavnosti*]. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

   Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Vključijo tudi izjavo, da se v veljavnih zakonih in drugih predpisih sklicevanja na direktivo, razveljavljeno s to direktivo, štejejo kot sklicevanja na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 26

Razveljavitev

Direktiva 2008/115/ES se razveljavi z učinkom od […] **[***dan po drugem datumu, navedenem v prvem pododstavku člena 25(1)***]**, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno pravo direktive iz Priloge I.

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo kot sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge II.

↓ 2008/115/ES

Člen ~~22~~ 27

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

↓

Členi […] [*členi, ki v primerjavi z razveljavljeno direktivo ostanejo nespremenjeni,*] se uporabljajo od […] [*dan po drugem datumu, navedenem v prvem pododstavku člena 25(1)*].

↓ 2008/115/ES (prilagojeno)

Člen 28~~23~~

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s ~~Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti~~ ⌦ Pogodbama ⌫.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednik*